

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 399/09-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. decembra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť E. K., B., zastúpenej advokátom JUDr. P. A., Advokátska kancelária, B., vo veci namietaného porušenia základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, práva zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva zaručeného čl. 7 Všeobecnej deklarácie ľudských práv uznesením Okresného súdu Bratislava V z 3. marca 2008 v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 70/2007, uznesením Krajského súdu v Bratislave z 30. mája 2008 v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 112/2008 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 7. mája 2009 v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cdo 214/2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť E. K. o d m i e t a .

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. augusta 2009 doručená sťažnosť E. K., B. (ďalej len „sťažovateľka“), v ktorej namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na rovnosť pred zákonom a rovnosť v právnej ochrane bez akejkoľvek diskriminácie zaručeného čl. 7 Všeobecnej deklarácie ľudských práv (ďalej len „deklarácia“) uznesením Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) č. k. 5 C 70/2007-69 z 3. marca 2008, uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 5 Co 112/2008-78 z 30. mája 2008 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) zo 7. mája 2009 v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cdo 214/2008. Svoju sťažnosť sťažovateľka doplnila 23. októbra 2009 o splnomocnenie udelené právnomu zástupcovi.

Z predloženej sťažnosti a jej príloh ústavný súd zistil, že sťažovateľka ako navrhovateľka v konaní okresného súdu vedenom pod sp. zn. 5 C 70/2007 žiadala, *„aby súd určil zhromaždenie vlastníkov bytov a nebytových priestorov v bytových domoch M., ktoré sa malo konať dňa 24.4.2007, ako aj uznesenia na ňom prijaté za neplatné“*. Žaloba bola podaná 9. mája 2007 proti S., B. (ďalej len „odporca“).

Okresný súd uznesením č. k. 5 C 70/2007-69 z 3. marca 2008 konanie podľa § 107 ods. 4 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“) zastavil, pretože *„po začatí konania odporca vstúpil do likvidácie a následne bol dňa 14. 12. 2007 z registra spoločností vlastníkov bytov a nebytových priestorov, ktorý je vedený Obvodným úradom v Bratislave, vymazaný ... Odporca zanikol ... bez právneho nástupcu, keďže za právneho nástupcu nie je možné považovať vlastníkov, ktorí spoločnosť ako právnickú osobu zmluvou zriadili a ani právnickú osobu, s ktorou ešte pred zánikom spoločnosti uzavreli zmluvu o výkone správy“*.

Uznesenie okresného súdu napadla sťažovateľka odvolaním, v ktorom argumentovala tvrdením, že „*hoci zák. č. 182/1993 Z. z. výslovne neustanovuje správca podľa § 8 ako nástupcu spoločenstva vlastníkov bytov a nebytových priestorov, správca týmto právnym nástupcom je podľa § 7d ods. 1 písm. a/, § 7d ods. 2, § 8b, § 8 označeného zákona. Aj keby právny nástupca zrušeného spoločenstva neexistoval, súd nemal konanie zastaviť, ale ho mal podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O. s. p. prerušiť, lebo pod sp. zn. 10C 68/07 na súde prvého stupňa prebieha iné konanie, ktorého výsledok môže mať vplyv na rozhodnutie v terajšom konaní.*“.

Krajský súd uznesením č. k. 5 Co 112/2008-78 z 30. mája 2008 napadnuté rozhodnutie okresného súdu potvrdil. Uviedol, že „*v konaní je nesporná skutočnosť, že došlo k výmazu odporcu z registra spoločenstiev vlastníkov bytov a nebytových priestorov na Obvodnom úrade Bratislava dňom 14. 12. 2007 bez právneho nástupcu. Odporca tým stratil spôsobilosť byť účastníkom konania, preto nezostalo súdu prvého stupňa iné, než konanie vo veci zastaviť. Do úvahy neprichádza postup podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O. s. p. vzhľadom na zánik žalovaného subjektu.*“.

Uznesenie krajského súdu napadla sťažovateľka dovolaním, ktoré založila na tvrdení, že odvolacím súdom jej bola odňatá možnosť konať pred súdom, keďže tento „*nesprávne – iba zo samotného výmazu spoločenstva z registra spoločenstiev vyvodil, že spoločenstvo zaniklo bez právneho nástupcu. Odvolací súd nevysvetlil, prečo spornú otázku právneho nástupníctva po spoločenstve považoval za nespornú; táto skutočnosť robí rozhodnutie odvolacieho súdu nepreskúmateľným a nezákonným.*“.

Sťažovateľka opätovne tvrdila, že právnym nástupcom zaniknutého odporcu je správca podľa § 8 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o vlastníctve bytov“). Napokon sťažovateľka poukazujúc na ustanovenie § 109 ods. 2 písm. c) OSP namietala, že krajský súd „*nezohľadnil iné, na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 10 C 68/2007 prebiehajúce konanie o určenie neplatnosti zhromaždenia vlastníkov bytov a nebytových priestorov konaného 11. septembra 2007 a na ňom prijatých uznesení spoločenstva, a v rozpore*

s uvedeným ustanovením Občianskeho súdneho konania predmetné konanie neprerušil, ale zastavil. Aj tým odňal žalobkyni možnosť pred súdom konať ...“.

Najvyšší súd ako súd dovolací uznesením zo 7. mája 2009 v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cdo 214/2008 dovolanie sťažovateľky odmietol. V odôvodnení svojho uznesenia uviedol, že *„nie každá procesná nesprávnosť, ku ktorej dôjde v priebehu občianskeho súdneho konania, je relevantná z hľadiska procesnej prípustnosti dovolania“*. V tejto súvislosti potom ďalej dôvodil, že sťažovateľka namietala *„nedostatky týkajúce sa dovolaním napadnutého rozsudku (správne má byť uznesenia, pozn.) odvolacieho súdu“*, čo je podľa stabilnej judikatúry vo veciach dovolania dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. b) OSP (iná vada, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci), a nie dôvod prípustnosti dovolania. Preto táto tvrdená vada *„sama o sebe ... prípustnosť dovolania nezakladá“*.

Dovolací súd tiež v podanom dovolaní identifikoval námietku nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom. K nej uviedol, že *„právnym posúdením veci súd neodníma účastníkovi konania možnosť uplatnenia jeho procesných práv v zmysle § 237 písm. f) O.s.p. (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 112/2001 uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 43/2003 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 50/2002 uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 1/2003). Ani v danej veci preto nesprávne právne závery súdov nemohli byť za následok procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f) O.s.p.*

... Keďže v prípadoch uvedených v § 109 ods. 2 O.s.p. je prerušenie konania na úvahe vec prejednávajúceho súdu a je upravené len ako procesná možnosť tohto súdu, nie však jeho povinnosť ..., dospel dovolací súd k záveru, že ani uvedená námietka dovolateľky nesvedčí o existencii vady konania v zmysle § 237 písm. f) O.s.p.“.

Dovolanie sťažovateľky tak najvyšší súd odmietol ako *„procesne neprípustné“*, preto *„nemohol sa zaoberať vecnou správnosťou napadnutého uznesenia odvolacieho súdu“*.

Sťažovateľka je toho názoru, že k porušeniu jej označených základných práv došlo v dôsledku nezákonného zastavenia konania o jej žalobe bez meritórneho prerokovania veci.

Spochybnila pritom závery okresného súdu a krajského súdu o neexistencii právneho nástupcu zaniknutého odporcu vychádzajúce z výpisu z registra spoločností vlastníkov bytov a nebytových priestorov. Podľa jej názoru totiž z ustanovení zákona o vlastníctve bytov je možné výkladom vyvodit', že právnym nástupcom zaniknutého odporcu je správca podľa § 8 zákona o vlastníctve bytov, pretože „*pokiaľ by tomu tak nebolo, zrušením spoločnosti ... by sa konvalidovali akékoľvek neplatné uznesenia dovtedy na zhromaždení vlastníkov bytov prijaté, pretože za ich neplatnosť by nebolo koho žalovať*“.

V nadväznosti na spornú otázku právneho nástupníctva opätovne poukázala na súvisiace konanie vedené na okresnom súde pod sp. zn. 10 C 68/2007, „*v ktorom sa rozhoduje o neplatnosti zhromaždenia vlastníkov bytov a nebytových priestorov M., konaného dňa 11.9.2007 a na ňom prijatých uznesení č. 1 až 9. Uznesením č. 2 bolo rozhodnuté o zrušení odporcu – S., teda o skutočnosti, v dôsledku ktorej zanikol odporca v predmetnej veci. Pokiaľ sa v uvedenom konaní preukáže, že napadnuté uznesenie nebolo platne prijaté, odporca nebude môcť byť považovaný za zaniknutého ani keď bol fyzicky vymazaný z registra spoločností. Tvrdenie o zániku odporcu preto až do právoplatného rozhodnutia vo veci 10C 68/07 nemá oporu v skutkovom stave a nebolo v konaní preukázané.*“. Podľa jej názoru tak okresný súd nemal v jej prípade interpretovať a následne aplikovať ustanovenie § 109 ods. 2 písm. c) OSP tak, že konanie zastavil.

Argumentáciu najvyššieho súdu o absencii dôvodu prípustnosti dovolania sťažovateľka neakceptovala, pretože „*pokiaľ v danom prípade došlo k pochybeniu v dôsledku namietaného nesprávneho vyhodnotenia dôkazov, či založenie rozhodnutia na neúplných skutkových zisteniach, tieto pochybenia tvoria jednotnú procesnú vadu v zmysle § 237 O.s.p. spolu so zastavením konania, pretože práve ony k nemu viedli. Inými slovami, sťažovateľka poukazovala v dovolaní na pochybenia súdov ohľadom dôkazov a skutkového stavu, avšak len v priamej súvislosti so zastavením konania a týmito pochybeniami odôvodnila, prečo zastavenie konania bolo nezákonné.*“.

Sťažovateľka v závere svojej sťažnosti navrhla, „*aby Ústavný súd Slovenskej republiky vychádzajúc z popísaného skutkového stavu vydal nález o porušení základného práva sťažovateľky na súdnu a inú právnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej*

republiky, článku 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a článku 7 vety prvá Všeobecnej deklarácie ľudských práv a rozhodnutie Okresného súdu Bratislava V zo dňa 3.3.2008, č. k. 5C 70/07, rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 30.5.2008, č. k. 5Co 112/08, ako aj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 7.5.2009, č. k. 3Cdo 214/08“ zrušil.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde ...

Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom ...

Podľa čl. 7 deklarácie všetci sú si pred zákonom rovní a majú právo na rovnakú zákonnú ochranu bez akejkoľvek diskriminácie ...

Podľa § 20 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone.

Petit predloženej sťažnosti nebol formulovaný dostatočne jednoznačne, pretože z neho explicitne nevyplýva, či sťažovateľka žiada vyslovenie porušenia základných práv

a ľudských práv iba uznesením najvyššieho súdu alebo aj uzneseniami okresného súdu a krajského súdu. Ústavný súd však berúc do úvahy obsah odôvodnenia sťažnosti v rámci predbežného prerokovania zameral pozornosť na všetky tri konkretizované rozhodnutia všeobecných súdov a nevyzval sťažovateľku na doplnenie jej sťažnosti. Nijak však tým neporušil dispozičné oprávnenie sťažovateľky, pretože svoju prieskumnú kompetenciu poňal v najširšom možnom zábere s ohľadom na okolnosti prerokúvanej sťažnosti.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

K časti sťažnosti, v ktorej sťažovateľka navrhla vyslovenie porušenia svojich základných práv uznesením okresného súdu č. k. 5 C 70/2007-69 z 3. marca 2008, ústavný súd uvádza, že z čl. 127 ods. 1 ústavy preň vyplýva povinnosť dôsledného uplatňovania princípu subsidiarity. Tento princíp vylučuje právomoc ústavného súdu na poskytovanie ochrany tam uvedeným základným a iným právam sťažovateľov v prípade, ak takú ochranu poskytuje iný súd. Proti uzneseniu okresného súdu mala sťažovateľka právo podať odvolanie ako riadny opravný prostriedok, a teda ochranu ňou označeným základným právam poskytoval krajský súd pri preskúmaní prvostupňového rozsudku na základe podaného odvolania. Preto ústavný súd v tejto časti musel sťažnosť sťažovateľky odmietnuť pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

Pri predbežnom prerokovaní časti sťažnosti namietajúcej porušenie označených základných práv a ľudských práv uznesením krajského súdu č. k. 5 Co 112/2008-78 z 30. mája 2008 ústavný súd dospel k záveru o jej oneskorenosti.

Jednou zo zákonných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Jej nedodržanie je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako oneskorene podanej (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť. Sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nie je teda časovo neobmedzený prostriedok ochrany ústavnosti (napr. I. ÚS 33/02, II. ÚS 29/02, III. ÚS 55/02, III. ÚS 62/02).

Aj keď z predloženej sťažnosti a jej príloh nevyplýva presný dátum nadobudnutia právoplatnosti napadnutého uznesenia krajského súdu, je nespochybniteľné, že v čase podania sťažnosti ústavnému súdu bolo toto uznesenie právoplatné už dlhšiu dobu ako dva mesiace. Vyplýva to zo skutočnosti, že uznesenie krajského súdu bolo vyhlásené 30. mája 2008, pričom proti nemu sťažovateľka podala dovolanie, ktoré je možné podať len proti právoplatnému rozhodnutiu odvolacieho súdu. V čase podávania dovolania sťažovateľky tak už napadnuté uznesenie muselo byť právoplatné. Preto, keďže dovolacie uznesenie najvyššieho súdu nadobudlo právoplatnosť 15. júna 2009, je zjavné, že v čase podania sťažnosti ústavnému súdu (17. augusta 2009) už uznesenie krajského súdu ako súdu odvolacieho muselo byť právoplatné viac ako dva mesiace.

K časti sťažnosti namietajúcej porušenie označených základných práv sťažovateľky uznesením najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej o zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť pri jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). Teda úloha ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní návrhu nespočíva v tom, aby určil, či preskúmanie veci predloženej navrhovateľom odhalí existenciu porušenia niektorého z práv a slobôd zaručených ústavou, ale spočíva len v tom, aby určil, či toto preskúmanie vylúči akúkoľvek možnosť existencie takéhoto porušenia. Ústavný súd

teda môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenej pochybnosti javí ako neopodstatnený (I. ÚS 4/00).

Dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť je absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Najvyšší súd rozhodoval napadnutým uznesením o dovolaní sťažovateľky. Ústavný súd zhodne s najvyšším súdom zdôrazňuje, že dovolaním ako mimoriadnym opravným prostriedkom v občianskom súdnom konaní nie je možné vytýkať odvolaciemu súdu akékoľvek pochybenia v jeho postupe a rozhodnutí. Zrušenie alebo zmena rozhodnutia v dôsledku podania mimoriadneho opravného prostriedku totiž zasahuje do stavu právnej istoty nastoleného už právoplatným rozhodnutím odvolacieho súdu.

Najvyšší súd správne vysvetlil konštrukciu relevantnej právnej úpravy, ktorá v prípade, ak ide o dovolanie proti potvrdzujúcemu rozhodnutiu odvolacieho súdu, kvalifikuje ako procesne prípustné len dovolanie založené na niektorom z dôvodov uvedených v § 237 OSP. Existencia takého dôvodu sa musí v dovolacom konaní preukázať. Až po zistení prípustnosti dovolania je potom možné požiadavku na vecné preskúmanie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu odôvodniť niektorým z dôvodov uvedených v § 241 ods. 2 OSP.

Ako ťažiskovú dovoláciu námietku sťažovateľky najvyšší posúdil tvrdenie o nesprávnom právnom posúdení veci krajským súdom, keď tento (spolu s okresným súdom) mal nesprávne na zistený skutkový stav aplikovať § 107 ods. 4 OSP, podľa ktorého ak po začatí konania zanikne právnická osoba, súd pokračuje v konaní s jej právnym nástupcom, a ak právneho nástupcu niet, súd konanie zastaví.

Nesprávne právne posúdenie veci však vzhľadom na už uvedenú konštrukciu právnej úpravy dovolania nie je spôsobilým dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania smerujúceho proti potvrdzujúcemu rozhodnutiu odvolacieho súdu, pretože ho Občiansky súdny poriadok neuvádza v § 237. Nesprávne právne posúdenie veci je len spôsobilým dovolacím dôvodom po zistení, že dovolanie je procesne prípustné.

Najvyšší súd preto správne v odôvodnení svojho dovolania zdôraznil, že v dôsledku absencie dôvodov procesnej prípustnosti sťažovateľkinho dovolania nemohol uznesenie krajského súdu ako súdu odvolacieho vecne preskúmať. Najvyšší súd tak záväzným spôsobom nevylúčil možnosť, že uznesenie krajského súdu bolo výsledkom nesprávneho právneho posúdenia veci, ani možnosť, že sa v konaní krajského súdu vyskytla iná vada majúca za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Sťažovateľka však namietala aj právny názor najvyššieho súdu, podľa ktorého prípadné nesprávne právne posúdenie veci nemožno v okolnostiach prerokúvaného prípadu považovať za vedúce k odňatiu možnosti konať pred súdom, čo je vada vždy zakladajúca procesnú prípustnosť dovolania. Najvyšší súd totiž charakterizoval odňatie možnosti konať pred súdom ako *„postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných práv účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f) O.s.p. ide vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva.“*. Z obsahu odôvodnenia sťažnosti je zrejmé, že sťažovateľka za ústavne konformný považuje širší výklad *„odňatia možnosti konať pred súdom“*. Podľa jej názoru okresný súd ani krajský súd nemali na zistené skutkové okolnosti (zánik odporcu výmazom z príslušného registra) aplikovať § 107 ods. 4 OSP, ale mali prihliadnuť na skutočnosť, že v tom čase prebiehalo súvisiace konanie, v ktorom sa riešila otázka majúca význam pre rozhodnutie o sťažovateľkinom žalobnom návrhu (otázka platnosti uznesenia zhromaždenia odporcu o jeho zrušení). Keďže však došlo k zastaveniu konania bez meritórneho prerokovania veci, bola tým odňatá sťažovateľke možnosť konať pred súdom.

K tomu ústavný súd uvádza, že je oprávnený skutkové a právne závery všeobecných súdov kontrolovať z hľadiska ich ústavnej konformity iba vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (obdobne napr. I. ÚS 13/00, III. ÚS 151/05, III. ÚS 344/06).

Právne závery najvyššieho súdu vychádzajúce z posúdenia obsahovej šírky dovolacieho dôvodu podľa § 237 písm. f) OSP nie sú podľa názoru ústavného súdu arbitrárne. Je pravdou, že výklad sťažovateľky by prinášal pre dovolateľa širší rozmer ochrany jeho práv v porovnaní s výkladom preferovaným najvyšším súdom. Ústavný súd tu však opätovne poukazuje na skutočnosť, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok zasahujúci do stavu právnej istoty. Navyše, ak sťažovateľka považuje otázku platnosti uznesenia zhromaždenia odporcu o jeho zrušení za predbežnú pre zastavené konanie o jej žalobe, nič jej nebráni v prípade rozhodnutia o neplatnosti tohto uznesenia v súvisiacom súdnom konaní podať návrh na obnovu konania podľa § 228 ods. 1 písm. a) OSP, o ktorom bude musieť príslušný všeobecný súd rozhodnúť. Takto nie je poskytnutie ochrany hmotnému právu sťažovateľky vecným prerokovaním jej žaloby v budúcnosti celkom vylúčené, i keď ku vzniku odporcu nemôže dôjsť právoplatnosťou súdneho rozhodnutia, ktorým sa vysloví neplatnosť uznesenia zhromaždenia vlastníkov bytov a nebytových priestorov o zrušení odporcu, pretože odporca vzniká výlučne zápisom do registra spoločností vedeného príslušným obvodným úradom v sídle kraja (§ 7 ods. 1 tretia veta zákona o vlastníctve bytov).

Ústavný súd považuje za potrebné ešte poukázať na súvislosť ustanovenia § 107 ods. 1 OSP a ustanovenia § 109 ods. 2 písm. c) OSP, ktoré dávajú konajúcemu súdu možnosť rozhodnúť sa po zistení straty spôsobilosti účastníka konania byť účastníkom konania či zastaví konanie, preruší konanie alebo vykoná iné vhodné opatrenie. Uvedené oprávnenie, prirodzene, všeobecný súd nemôže využívať svojvoľne, ale tak, aby bolo zachované základné právo účastníka konania na súdnu ochranu. Riešenie zvolené konajúcimi súdmi však v sťažovateľkinom prípade nemožno považovať za svojvoľné práve s ohľadom na to, že prípadný výsledok konania, v ktorom je predmetom rozhodovania

predbežná otázka, ešte môže ovplyvniť výsledok zastaveného konania, v ktorom sťažovateľka vystupovala ako navrhovateľka.

Sporný právny názor najvyššieho súdu vyplývajúci z odôvodnenia napadnutého dovolacieho uznesenia tak nemožno považovať za arbitrárny a ani zjavne neodôvodnený. Preto nemôže ani signalizovať ústavne významný zásah do sťažovateľkou označených základných práv a ľudských práv, čo vedie ústavný súd k odmietnutiu tejto časti prerokúvanej sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Napokon v súvislosti s namietaným porušením práva podľa čl. 7 prvej vety deklarácie označenými uzneseniami všeobecných súdov ešte ústavný súd poukazuje na svoju stabilizovanú judikatúru, ktorej súčasťou je aj právny názor, že deklarácia nebola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom (§ 1 a § 4 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 1/1993 Z. z. o Zbierke zákonov Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov) a zároveň má len povahu politického dokumentu. Za týchto okolností nemôže byť predmetom konania pred ústavným súdom podľa čl. 127 ods. 1 ústavy sťažnosť alebo časť sťažnosti namietajúca porušenie práva priznaného deklaráciou (m. m. II. ÚS 28/96, II. ÚS 18/97, IV. ÚS 197/07).

S ohľadom na uvedené závery ústavný súd odmietol predloženú sťažnosť ako celok.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. decembra 2009